



## SO30 - Merudgifter sfa. stigende mistrivsel blandt børn og unge, herunder henvisninger fra psykiatrien og COVID-eftervirkninger

### Baggrund

Socialforvaltningen har de seneste år oplevet en øget kompleksitet med et stigende antal sager og henvisninger for børn med psykiatriske diagnoser, længerevarende og flere samtidige indsatser samt en generel mistrivsel som følge af COVID-eftervirkninger.

Der er tale om en landsdækkende tendens med en støt stigning i antallet af børn og unge, der lider af en eller flere psykiske sygdomme. Tal fra Danmarks statistik viser, at antallet af børn og unge med psykisk sygdom er steget fra ca. 40.000 i 2009 til ca. 57.000 i 2019. Samtidig er andelen af børn og unge med en psykisk sygdom, der har flere end en diagnose, steget fra 26 pct. i 2009 til 40 pct. i 2019 (Social- og indenrigsministeriets benchmarkingenhed, 2020). Dertil viser en analyse foretaget af Indenrigs- og boligministeriet en stigning af børn og unge i kontakt med psykiatrien i årene med COVID (Indenrigs- og Boligministeriets benchmarkingenhed, februar 2022). Udviklingen i antal henviste børn som følge af en Autismediagnose til børnehandicapområdet, er siden efteråret 2021 alene steget med 57 %.

Den samlede udækkede merudgift i 2023 på området i Socialforvaltningen vurderes at være i størrelsesordenen 80-90 mio. kr. efter iværksættelse af en række styringstiltag, herunder strammere visitation, og under forudsætning af, at aktiviteten ikke stiger yderligere på området for udsatte børn- og unge. Budgetnotatet indeholder to modeller. I den ene model søges om 50 mio. kr. ud af de 80-90 mio. kr., idet der lægges op til, at det resterende beløb dækkes via rammebesparelser på socialområdet i 2023. I den anden model søges 90 mio. kr. Hvis denne model bevilges, forventes der ikke behov for efterfølgende rammebesparelser ift. nævnte udfordring. Det bemærkes, at besparelser i givet fald vil indebære yderligere serviceforringelser.

### Indhold

Udviklingen i antal børn med psykiatriske udfordringer og mistrivsel, herunder COVID-eftervirkninger, udfordrer de i forvejen pressede økonomiske rammer i Socialforvaltningen på området for udsatte børne- og unge og på børnehandicapområdet.

Et stigende udgiftspres kan i stort omfang måles i et stigende antal foranstaltninger til børn og unge, hvor forvaltningen har fået en underretning fra psykiatrien. Mistrivslen og den øgede kompleksitet vedrører bl.a. skolevægring, spiseforstyrrelser, angst, flere samtidige diagnoser (komorbiditet), autisme-problematikker mv.

De nyeste tal for underretninger fra psykiatrien til børnehandicapområdet og det udsatte børne- og ungeområde viser en stigning fra 1.088 helårsbørn i 2021 til 1.269 helårsbørn i 2022 svarende til en stigning på 17%. Det er forventningen, at antallet af underretninger fra psykiatrien stiger yderligere i 2023 som følge af den generelle tendens med stigende antal psykiatriske diagnoser og mistrivsel blandt børn og unge, herunder COVID-eftervirkninger. Dette kan allerede ses i antallet af underretninger fra psykiatrien i de første måneder af 2023, der ligger på et højere gennemsnitligt niveau end i 2022.

En betydelig andel af underretningerne fra psykiatrien fører til foranstaltninger. Foranstaltningerne er bl.a. kontaktpersonordning, familiebehandling, døgninstitutionsanbringelser mv. De foranstaltninger, som børnene/de unge med en underretning fra psykiatrien får, har en højere gennemsnitlig enhedspris, da sager med børn med psykiatriske udfordringer typisk har øget kompleksitet og øget støttebehov sammenlignet med øvrige børnesager. Derfor betyder et stigende antal underretninger fra psykiatrien også et stigende udgiftspres på børne- og ungeområdet samt børnehandicapområdet i form af både stigende antal foranstaltninger og stigende enhedsomkostninger. Eksempelvis ses en stigning i antal anbringelser fra 2021 til 2022 på børne- og ungeområdet efter mange år med stabil aktivitet.

Det er ikke alle børn og unge med mistrivsel og psykiatriske udfordringer, der får foranstaltninger og samtidig har en henvisning fra psykiatrien. Derfor kan det samlede udgiftspres ikke isoleres til foranstaltninger til borgere med en underretning fra psykiatrien alene. Der kan komme underretninger vedr. mistrivsel fra andre instanser, og der kan også være tale om forværringer af tilstanden hos børn og unge, der allerede har en foranstaltning i forvaltningen, men som inden for de senere år har fået behov for flere samtidige eller mere indgribende indsatser.

Særligt har COVID-nedlukningen betydet for en stor del af målgruppen, at arbejdet med deres udvikling har været væsentligt nedsat. Endvidere har en række børn og unge udviklet eller forstærket deres psykiatriske problemer, således at de efter genåbningen har haft behov for massive foranstaltninger bl.a. pga. belastningsreaktioner, angst, skolevægring, social isolation, generel mistrivsel, selvskade, spiseforstyrrelse, selvmordstruede mv. I 2022 blev der tilført 34 mio. kr. til indsatserne på det udsatte børne- og ungeområde og 11 mio. kr. på børnehandicapområdet i COVID-merbevilling. I 2023 bortfalder merbevillingen til at håndtere COVID-udgifterne, men eftervirkningerne fra COVID-nedlukningen påvirker stadig både aktiviteten og kompleksiteten af sagerne på børneområdet.

## Økonomi

Budgetnotatet indeholder to modeller, hvor der søges som henholdsvis 50 mio. kr. og 90 mio. kr. Behovet tager afsæt i Socialforvaltningens interne prognose for året, hvor der vurderes at være et udækket merbehov på 80-90 mio. kr. Ved model 1, hvor der søges om 50 mio. kr., lægges der op til, at det resterende beløb dækkes via rammebesparelser på socialområdet i 2023.

**Table 1a: Model 1 - Oversigt over ønskets aktiviteter på alle styringsområder**

Aktiviteter i forslaget <i>1.000 kr., 2023 p/l</i>	Styringsområde	2023	2024	2025	2026	2027	I alt
Finansiering af stigende udgifter som følge af stigende mistrivsel blandt børn og unge	Service	50.000					50.000
<b>Udgifter i alt (netto)</b>		<b>50.000</b>					<b>50.000</b>

**Tabel 1b: Model 2 - Oversigt over ønskets aktiviteter på alle styringsområder**

Aktiviteter i forslaget <i>1.000 kr., 2023 p/l</i>	Styringsområde	2023	2024	2025	2026	2027	I alt
Finansiering af stigende udgifter som følge af stigende mistrivsel blandt børn og unge	Service	90.000					90.000
<b>Udgifter i alt (netto)</b>		<b>90.000</b>					<b>90.000</b>

### Risikovurdering og proces

Udgiftsbehovet er under forudsætning af, at aktiviteten ikke stiger i løbet af året på området for udsatte børn og unge, samt at forvaltningens handleplaner ift. stram styring/visitationspraksis realiseres som forudsat.

### Tekniske oplysninger

**Tabel 2a: Model 1 - Udgifter til service**

<i>1.000 kr., 2023 p/l</i>	Udvalg	Bevilling	Indtægt/udgift (I/U)	2023	2024	2025	2026	2027	I alt
Finansiering af stigende udgifter som følge af stigende mistrivsel blandt børn og unge	SUD	3000 - Børnefamilier med særlige behov	U	30.000					30.000
Finansiering af stigende udgifter som følge af stigende mistrivsel blandt børn og unge	SUD	3220 - Borgere med handicap	U	20.000					20.000
<b>Udgifter i alt</b>				<b>50.000</b>					<b>50.000</b>

**Table 2b: Model 2 - Expenses for service**

1.000 kr., 2023 p/l	Ud- valg	Bevilling	Ind- tægt/ udgift (I/U)	2023	2024	2025	2026	2027	I alt
Finansiering af stigende udgifter som følge af stigende mistrivsel blandt børn og unge	SUD	3000 - Børnefamilier med særlige behov	U	54.000					54.000
Finansiering af stigende udgifter som følge af stigende mistrivsel blandt børn og unge	SUD	3220 - Borgere med handicap	U	36.000					36.000
<b>Udgifter i alt</b>				<b>90.000</b>					<b>90.000</b>

**Bydele**

Bydækkende: X										
Bispebjerg		Indre by		Vesterbro/ Kgs. Eng- have		Valby		Amager Øst		Udenbys
Nørrebro		Østerbro		Brønshøj/ Husum		Vanløse		Amager Vest		
Adresse										